

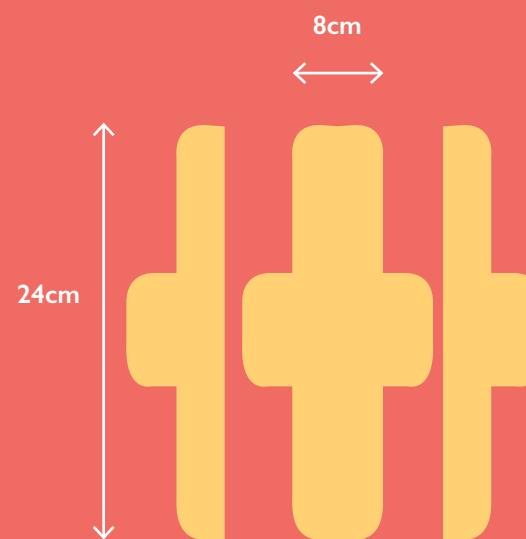
Omuano wokuungura oviungurisiwa vyukohoke womayuva woukazendu ponganda

Konda omihapo vitatu kotjiña otjipepu tji tji nomahitiro omawa wokambepo tjimuna (cotton). Oure ngau rire 24 cm, noupapi 8 cm. (otja tji nya raisiwa kehi mba komamuho)

Yatata ovikoro vyomihapo vyoye kumwe, posu ya u yese ovipapakero amavi rekareka.

Konda oviungurisiwa mbiri tjimuna ovimata/ cotton nao, oure 22 cm, oupapi 28 cm.

Yanga okamata/cotton koye nga povikando vine kokutja ke hitasane nomuhapo 22 cm/7cm nu u hitise moukoto wotjungurisiwa tjoye tjouveruke.

Kondjivisiro yokomurungu tona ongoze kozonganda nda:

1. Omberoo yomutoororwa worukondwa
2. Omberoo yotjirata tjokahuro
3. Ovaungure vouveruke mbe vasa kotjiwaña
4. Ovaungure vouveruke votjiwaña
5. Oministeri Youveruke Nonđunino Yotjiwaña
6. Oministeri Yotutumbo novikunwa, nomatunino womahi

Pamwe matu yenene okuhonga ovasukona avehe motjiwaña ohunga noukohoke womayuva woukazendu

**Pamwe matu yenene
okuhonga ovasukona
avehe motjiwaña ohunga
noukohoke womayuva
woukazendu**

I. Omayuva woukazendu otjikwaye?

- Omayuva ongaro youkazendu ndji uta omuatje omukazona tji ma zako kozombura zounatje.
- Omayuva omakohororero woukazendu nge wondja omueze auhe. Ovikoro vyonganda yomukazendu ombi pita morutu romukazendu.
- Popengi ye uta okuza povanatje vozombura 12 ngaa kozombura 45-55.

2. Oviakañena oovine?

- Omayuva ye ya kombunda yomayuva 28, aye kara oure womayuva 5-7.
- Omapandjarero wombindu nga ye yenena okuyandera pozomiriritera 35.
- Omiihamo mbi yetwa i yomayuva woukazendu okuihamwa kehi yezumo.
- Mu kara omahembero nonyekera okuza kotjiwaña okuisira kombazu nokuhina ondjiiviro.
- Okuhina okuyenda kosikore mena romayuva woukazendu.
- Oviungurisiwa vyoukohoke vyomayuva woukazendu ondiru komatundu tjiva.

3. Ondjeverero nomatjindiro omawa womayuva woukazendu

- Ovasukona mave yenene okupaha ombatero kovipangero novaungure vouveruke komiano omisemba vyokuzengurura ouzeu mbwi.
- Okungurisa oviungurisiwa vyouveruke tjemuna (pads poo tampons)
- Okungurisa oviungurisiwa vyouveruke mbi yenena okungurisiwa rukwao (tara motjiraisiro tji tjiri kongotwe).

4. Omiano mbi he ri omikohoke kokutjevera omayuva woukazendu

- Ovasukona novakazendu kave sokuungurisa omarapi omakuru, nozotjaitonga orondu vi yenena okuhwanga omitjise nu vi yeta ombameno.
- Oopomihingo vyombazu: omakara, ehi poo oviyao. Vi sokunakaurwa mena rouzeu mbu vi yeta kouveruke worutu.
- Oviungurisiwa vyoukohoke vyomayuva woukazendu mbya ungrwa kutja vi ungure rumwe kavi sokuungurisiwa povikando novikando orondu vi yenena okuyeta omitjise.
- Okungurisa ouruwo ouhazendu poo otuveze tu matu yenene okuhwanga omitjise, vi yenena okuyezurura ondondo yomahwangero womitjise.

5. Ongwaye epu ndi tji ra sokutunonga atuhe?

- Omundi auhe ma sokutjiwa ohunga nomayuva youkazendu, noondarie kutja u ye muna poo ke yemunu kokuvatera okutizira ovasukona vetu okuhita osikore.
- Omayuva woukazendu otjiña tji tji varwa otjotjundikwa, ovanene ovengi otji ve muna kouzeu okunyamukurira ko, ave yesa ovasukona ovengi okuhina okutjiwa kutja mape kawondja tijke kuvo, nu ave ha rongerisiwa okutjinda ouzeu mbwi nawa.
- Ovanatje ve hepa okuzuvisiwa omarundurukiro ngu ve tuurungira mo kokutja ve upikwe nozondunge zokuyakura poo okuzengurura ouzeu mbwi oupupu.
- Tizira ovakazendu novasukona mondjeverero nokuvepa oviungurisiwa vyouveruke mbi ri vyo, nokuvejakamisa komakwekuriro nomahembero nge za mokati kotjiwaña.
- Tunduuza omayakuriro wondjivisiro ndji ri yo nomahongero komatundu.
- Otjiwaña okuyandja omasa nokuzuvisa ovasukona novakazendu okungurisa omiano omikohoke tji ve ri komayuva wawo woukazendu.

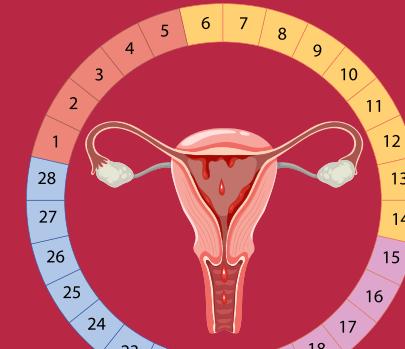
Ongaendero yomayuva woukazendu

Ongaendero yomayuva woukazendu kohapo ye munika movakazendu kombunda omayuva 28, noondarie kutja ongaendero ndji i hanika otja koure womayuva 20-40 posa ya kangendo onene ndji ta pi.

Omueze auhe, ovikoro vyonganda nya memwa kokurongerera oujumbapare, ei ni pitisiwa okuza momburo yawo (ovaries). Ei ndi ri kawondja okukahaama monganda.

Tji ra wana nombeva yomurumendu, ovikoro vyonganda vi tizira ei nombeva ndji momuinyo mbu ri wo, ongaendero ndji i kurama ngandu omukazendu tja panduka. Ei tji ri hawanene nombeva yomurumendu ri pita pamwe novikoro vyonganda momwano wombindu pokati komarama womukazendu. Ondova ndji ondji isanewa kutja omayuva woukazendu nu i kara ko oure womayuva 5-7.

Ouvere nomitjise vi yenena okurundura ongaendero yomayuva woukazendu rumwe aye tanana omayuva ngu ya sokukara ko poo aye tikonaparisa oure womayuva. Okuhina okurya oviveruke ku tikonaparisa ongaendero ndji.

Omueze
Ovikoro vyonganda ombi wira pehi, omueze au kawondja/wondjo Komurungu woujumba, onganda i uta okusura/okupapirava.

Oruveze rouyenda womatumbaparero
Omarawáne wei nombeva yomurumendu ye kara meyuva 14

Komurungu womae-kaeneno wei nombindu yomurumendu
Ovikoro vyonganda vi uta okusura/okupapirava